

سرزمین مادری شهرزاد

هفت نقد بر کتاب‌های کودک و نوجوان

نویسنده: سندی مؤمنی

آمارات آردن

سرشناسه	: مؤمن، سندی، ۱۳۵۷
عنوان و نام پدیدآور	: سرزمین مادری شهرزاد / نویسنده: سندی مؤمنی
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۰ ص.
شابک	: ۱- ۶۳۱ - ۲۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸.
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا.
عنوان دیگر	: سرزمین مادری شهرزاد: هفت نقد بر کتاب‌های کودک و نوجوان
موضوع	: ادبیات کودکان و نوجوانان (فارسی) - تاریخ و نقد
موضوع	: Childrens Literature, Persian- History and Criticism
موضوع	: داستان‌های کودکان - تاریخ و نقد
موضوع	: Childrens stories - History and Criticism
رده‌بندی - کنگره	: ۱۳۹۷ م ۹ ک / ۳۴۴۵ PIR
رده‌بندی - ده	: ۹۳۵۲ / ۰ فا ۸
شماره کتابخانه ملی	: ۵۳۹۸۸۲۵

انتشارات آرون

سرزمین مادری شهرزاد

هفت نقد بر کتاب‌های کودک و نوجوان

نویسنده: سندی مؤمنی

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۳۹۷

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

۱۵۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان وحید نظری - نرسیده به خیابان منیری جاوید

تلفن: ۵۱ - ۶۶۹۶۲۸۵۰

پلاک ۱۰۵ - واحد ۳

وبسایت: www.Arannashr.ir

ایمیل: Arannashr@yahoo.com

فهرست

نقدهایی از جنس ادبیات احمد اکبرپور

قدت به یقه آبی هامی رسدا (نقد و بررسی متولد محلهی
سه انگ متیها)

گریز از قفس، دریافت شده (نقد و بررسی شاهزادهای سوار بر
ماشین موتی مدلی)

پیوند ترس و آگاهی، خدمت تغییر (نقد و بررسی من نگهبان
جنخانه هستم)

وقتی به تخیل بها دهم (نقد و بررسی ماهک و سرزمین غول
پارچهها)

یک دیکتاتوری شاعرانه (نقد و بررسی دستبایش بوی گل میداد)

تخیلی فراگیر (نقد و بررسی خاطرات موش کوی)

پیش گفتار

نقدهایی از جنس ادبیات

به اعتقاد من نقد همان قدر لازم است خلاصه و غیر قابل پیش بینی باشد که ادبیات داستانی. در واقع همانطور که منتقدان گرامی از داستاننویس انتظار دارند که روال خلاقه در مسیر نوشتن باشد و کشف و شهودهای لازم در طول ماجراهای داستان به وقوع بپیوندد، قاعدتها مخاطب نیز از منتقد انتظار دارد که با هر ابزاری که صلاح میدانند از یک نقد خشک و مکانیکی بپرهیزد و جنسی از نقد را ارائه کند که در عین آگاهی بخشی و کشف نادیده‌ها، از جنس ادبیات دور نباشد و جذابیت و خوشخوانی لازمه را داشته باشد. اینگونه نقدها در عین استقلال خود میتواند مخاطب را ترغیب کند که اگر اثر مورد نقد را

نخوانده است، به سمتش جذب شود. یک نقد خوب میتواند چنان استقلالی داشته باشد که اگر شما اصل اثر را کهم نخوانده باشید چیزی از جذابیتش کم نکند و علاوه بر اطلاع رسانی، کشف و شهودهای دریافتی منتقد نیز همان اندازه و گاه بیشتر لذت بخش و ناب باشد.

بیاغراق در مجموعه‌ی پیشرو مخاطب با نقدهایی مواجه خواهد شد که، مضمی از آنها چنین ویژگیهایی را خواهند داشت. سندی مومنی کاری، در رگ کرده است؛ چرا که کمتر کسی به ادب کودک نگاهی جدی دارد تا برسد که مجموعه‌ای از نقدهایی در طول زمان تهیه و تنظیم خود برای ادبیاتی که به زعم خلیها هنوز جدیت لازم را ندارد، این خلیها تعداد انبوهشان در زمره روشنفکران قرار میگیرند و حتی اهل قلم، علی به دلیل سالها ذهنیت مردسالارانه، نمیتوانند کوچکترها و کار برای آنرا را ببینند و جدی بگیرند. این نکته را از بابت گلابی صرف نمیگویم بلکه به سبب فاجعه زمانی است که خیلی از این دوستان فرهیخته کمتر این ساختار از آثار مطرح داخلی و خارجی در زمینه ادبیات کودک ندارند و احساس نیاز هم نمی کنند. اگر منتقد بتواند خیل عظیم این دوستان را با ادبیات کودک همراه کند و آنها را متوجه پیچیدگیها و ظرافتهای این نوع از نوشتن کند، کاری سترگ انجام داده است. همین که آنها ادبیات کودک را به رسمیت بشناسند، آغاز گر راهی است که تعامل با آنها میتواند به اعتلای ادب کودک و بزرگسال بینجامد.

مجموعه‌ی سرزمین مادری شهرزاد که حاصل سالها کار نقدی و بررسی آثار شاخص ادبیات کودک است، قطعاً میتواند در بوجود آوردن ذهنیتی شایسته‌ی نوشتن برای این گروه سنی موثر باشد و برای کسانی که به دنبال پیدا کردن ویژگیهای آثار مناسب و خلاقه هستند، قطعاً میتواند راهگشا باشد. زاویه های زیبایی شناسی و نوع تعلیق و پیرنگ ادبیات کودک و مخاطب شناسی این گروه به خوبی در چند نقد این مجموعه خصوصاً در نقد گریز از قواعد پذیرفته شده (مبارزه ای برای تغییر) برای کتاب: شاهزاده‌ای سوار بر ماشین مشتی ممدلی و پیوند

ترس و آگاهی در خدمت تغییر برای کتاب من نگهبان جن خانه هستم و همین طور تخیلی فراگیر برای نقد کتابخاطرات موش کور دیده میشود.

عنوان مناسبی که برای کل مجموعه و همینطور برای بعضی نقدها انتخاب شده است، حاکی از نگاه خلاقانه و کشف و شهودی منتقد به آثار است. یک دیکتاتوری شاعرانه برای نقد کتابدستهایش بوی گل میداد و قدرت به یقه آبیها می رسید. برای کتاب متولد محله سه انگشتیها و تخیلی فراگیر برای نقد کتابخاطرات موش کور این چند عنوان چندان جذبه ای داشتند که مرا زودتر به سمت خواندنشان کشاند. بقیه عناوین چندان به نظرم جذاب نبودند و نمیتوانستند ویتترین خوبی برای معرفی نقد خلاقهی سندی مومنی باشند.

احمد اکبرپور